



NOVI ROKOVI - STARI AKTERI

Nakon ko zna koje po redu pogažene riječi od strane predstavnika menadžmenta Željezare Nikšić, koji su se mjenjali kao na traci u prethodne nekoliko godine, te javnog poziva Udruženja građana „OZON” Nikšić, oglasio se aktuelni Ministar ekonomije i bivši direktor Agencije za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja, Branko Vujović, koji je javnosti saopštio da su u opticaju novi rokovi za završetak prve faze investicija, koja podrazumijeva i ugradnju sistema za otprašivanje odvođenje dimnih gasova u Čeličani. Vjerovali ili ne i ove godine građani Nikšića moraju bespomoćno čekati famozni treći kvartal, kako bi se vidjelo da li će se vlasnici konačno udostojiti da ispoštuju uslove iz kupoprodajnog ugovora, pošto je očito da nadležne inspekcije neće reagovati na zakonom propisane načine nakon poslednjeg kršenja dogovora.

Ono što nam nije nikako jasno jeste da li se prilikom konstantnih prolongiranja rokova vodi računa o činjenici da Nikšićani prednjače po broju bolesnih od kancera i drugih akutnih oboljenja respiratornih organa, što se dovodi u vezu za zagađenim vazduhom, te da se svakim odlaganjem rizikuje da se još veći broj građana razboli i ko ima pravo na takvu odluku?!



**OVA
ZEMLJA
NAM JE DOM**

Ovaj dvobroj e-biltena „Ekolog” djelom je finansijski podržan od Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine, kroz projekat „Škola ekološkog aktivizma”.

Mišljenja i zaključci iznijeti u e-biltenu „Ekolog” imaju autorski karakter i ne predstavljaju zvaničan stav Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine.

RIJEČ UREDNIKA

PREKARDAŠILO

„...Polako komšije, ne može samo da se uđe, da se ruši tuđe, lepo sam im rekao...”

Đorđe Balašević

| 2

Sa nevjericom čitam odgovore na zvanične dopise poslate u vezi sporne sječe preko 100 stabala, najviše bora, koje su izvršili radnici Elektroprivrede Crne Gore u zaštićenom prirodnom predjelu Trebjesa. Jedni tvrde da je lokalna uprava dala saglasnost preko svog „resornog opštinskog organa“, drugi obavještavaju da nijesu nadležni, dok Služba za zaštitu životne sredine koja bi po svojim nadležnostima trebala da bude taj „resorni organ“, naročito pošto je riječ o zaštićenom prirodnom predjelu, a koja je i ovaj put pokazala izuzetnu efikasnost i transparentnost, saopštava da nije dala dozvolu za sječu šume u Trebjesi, te da za tako nešto treba da se ispuni zakonom propisana procedura.



Piše: Aleksandar Perović

Legislatura iz oblasti zaštite životne sredine, Zakon o zaštiti prirode, Zakon o životnoj sredini, te Odluka o stavljanju pod zaštitu Trebjese kao posebnog prirodnog predjela, jasna je po pitanju intervencija u zaštićenim područjima. Tako se u odluci koju je donio lokalni parlament, između ostalog, kaže da je zabranjena „promjena namjene površina, izvođenje investicionih radova koji nijesu u funkciji očuvanja i unapređivanja zaštićenog područja, uništavanje i ugrožavanje postojećeg biljnog i životinjskog fonda“.

Očigledno je, što se može utvrditi obilaskom i snimanjem terena, da se sporna sječa bez saglasnosti Službe za zaštitu životne sredine može tumačiti kao prekršaj, te da se, bez obzira na pozivanje da je izvršena iz bezbjedonosnih razloga, kršenje procedure mora adekvatno sankcionisati. Takođe, potrebno je utvrditi i da li je neko iz lokalne uprave eventualno zloupotrijebio službeni položaj i na neki način dao zeleno svjetlo za „meračenje“ šegama po Trebjesi, pošto se bez urađenog elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu i prisustva stručnih osoba iz relevantnih institucija kakav je npr. Zavod za zaštitu prirode, ugrožava biodiverzitet u zaštićenom prirodnom predjelu i ne može se govoriti o profesionalnoj intervenciji.

Borba za poštovanje usvojenih zakona i efikasnu primjenu kaznenih mjera na terenu nešto je u što se mora uključiti cjelokupno društvo, ukoliko imamo namjeru da svojim potomcima sačuvamo pravo na život i rad u očuvanom prostoru. Prostorno planiranje i održivi razvoj, podrazumijevaju poštovanje procedura i usvojenih zakonskih normativa, ali izgleda da se i na ovie činjenice moraju svakodnevno podsjećati oni koji bi trebalo da budu garant očuvanja interesa građana. Takođe i indisponirani građani, koji kako se čini, sem rijetkih izuzetaka, priču o pravima u oblasti zaštite životne sredine doživljavaju kao dodatni teret. Većina misli da za očuvanje životne sredine treba da se postaraju nevladine organizacije, kojima neko daje pare za to. A neki misle da su interesi budućih generacija manje bitni od sopstvene koristi, te da će naši potomci moći da isprave greške koje mi učinimo. Vjerovatno isto kao što smo i mi kadri ispraviti promašaje učinjene u prethodnim vremenima!?

Odluka o zaštiti nekog prirodnog predjela trebala bi da reflektuje interes zajednice da sačuva Bogom dato bogatstvo, čija valorizacija donosi dugoročnu korist. Kako stvari stoje, kod nas se ispostavlja da se zaštita prirode doživljava kao omča oko vrata. Makar onima koji iniciraju i usvajaju zakonske akte u ovoj oblasti. Valjda zato protivnici ideje ekološke države i kažu da je prvo trebalo iskoristiti maksimalno prirodne resurse pa onda pričati o ekologiji. Samo ostaje nejasno kakva bi bila ekonomska korist za građane?

| 3



Decentralizacija nadležnosti u oblasti životne sredine nešto je na čemu se insistira i u toku procesa evropskih integracija. I svi mi iz civilnog društva se borimo da lokalna vlast dobije veće nadležnosti, kako bi i lokalne zajednice imale veće koristi od prirodnih resursa kojima raspolažu. Međutim, kako se u spornim slučajevima ispostavlja, kada dođe do momenta procesuiranja prekršioca zakona iz oblasti životne sredine, jedva se dočeka da se nadležnost prebaci na državne institucije. Izgleda da je saglasnost oko sječe stabala nešto što izaziva nesaglasnost i u organima lokalne samouprave. A tek nadležnost oko procesuiranja onih za koje se eventualno dokaže da su zloupotrijebili službeni položaj, te podaci o broju pokrenutih disciplinskih postupaka i izrečenim kaznenim mjerama u oblasti zaštite životne sredine?

Tako je i u slučaju sporne sječe šume u zaštićenom prirodnom predjelu Trebjesa. Sve su prilike da će morati da se uključi

Agencija za zaštitu životne sredine, odnosno Ekološka inspekcija, kako bi se utvrdile činjenice i povukli zakonski potezi. Centralizacija decentralizacije, moglo bi se reći.

Arhuska konvencija garantuje građanima pravo na pristup informacijama, učešće u odlučivanju i pravnu zaštitu po pitanjima životne sredine. Upravo zato je i treba koristiti i ne dozvoliti da se bilo ko prema zaštićenim prirodnim vrijednostima ophodi van zakonskih okvira. Takođe, ni u urbanim zonama ne može se vršiti sječa stabala bez odobrenja nadležnih institucija i poštovanja propisa. Pa kada se desi da vam u komšiluku, bez saglasnosti nadležnog organa, posjeko omiljeno drvo ili više njih, znajte da imate zakonske mogućnosti da procesuirate one koji su to uradili.

„Ne lomite mi bagrenje...“

<http://aleksandarperovic.wordpress.com/>

OZON Info

Nikšić – Udruženje građana „OZON“ Nikšić je započelo kampanju „JA VOLIM MOJ NIKŠIĆ“ čiji je cilj animiranje građana za aktivno učešće u oblasti zaštite i unapređenja životne sredine.

Urađen je i logo kampanje koji će biti ustupljen i drugim zainteresovanim organizacijama, za realizaciju aktivnosti čiji je cilj unapređenje životnih uslova cjelokupne lokalne zajednice.

Kampanja ima dugoročan karakter i podrazumijeva formiranje Savjeta koji će biti zadužen za njenu realizaciju i pravila.



| 4

Podgorica- Predstavnici nevladinih organizacija Centar za posmatranje i proučavanje ptica, Green Home i Ozon, g-din Darko Saveljić, g-đica Jelena Marojević, g-din Darko Pajović i g-din Aleksandar Perović, razgovarali su sa predstavnicama Generalnog direktorijata za životnu sredinu, pri Evropskoj Komisiji, gospodama Anne Burril i Edita Dranseikaite.

Na sastanku je bilo riječi o trenutnom stanju životne sredine u Crnoj Gori, prilagođavanju domaćih zakona evropskim standardima, kao i o aktuelnim projektima koji bi mogli imati značajan negativan uticaj na životnu sredinu.

Sastanak je upriličen u prostorijama Delegacije EU u Podgorici.



Nikšić- Aleksandar Perović, direktor NVO Ozon, početkom juna iz profesionalnih razloga podnio je ostavku na članstvo u timu za implementaciju LEAP-a opštine Nikšić.

NVO Ozon ima namjeru da u budućem periodu vrši monitoring rada lokalne samouprave u oblasti životne sredine, pa je Perović smatrao da bi dalje učešće u radu tima bio konflikt interesa. Direktor NVO Ozon je kao predstavnik ekoloških NVO bio član tima od februara 2009-e.

NVO Ozon je u saradnji sa Službom menadžera u okviru implementacije LEAP-a realizovala više aktivnosti kao što su: Škola urbane ekologije (2 ciklusa programa), Ekološki kalendar,

Konkurs „Sačuvajmo našu planetu“ (2009, 2010), čišćenje dijela korita rijeke Bistrice, 12 brojeva e-biltena Ekolog...

Nikšić- Predstavnici MZ Poljice i Udruženje građana „OZON“ Nikšić pokrenuli su on-line peticiju protiv najavljenog izgradnje afaltne baze između jezera Krupac i Slano, čime bi bile ugrožene podzemne vode i životna sredina. Ovakvo mišljenje dijeli i veliki broj relevantnih pojedinaca i institucija.

On line peticija se može potpisati na:

<http://petitiononline.com/NK040/>



Nikšić- Vera Mirković, načelnica Službe za zaštitu životne sredine opštine, kao predstavnica grada Nikšića, boravila je u Briselu na događaju „Sporazum gradonačelnika“, čiji je cilj donošenje strategija za povećanje energetske efikasnosti u velikim gradovima.

Nikšić i Tuzla su jedini gradovi iz regiona, koji nijesu glavni, čiji su predstavnici dobili mogućnost da potpišu sporazum.

Inicijativa za uključivanje opštine Nikšić u ovaj projekat, koji će trajati narednih 10

godina, potekla je sa okruglog stola: „Umrežavanje gradova u cilju povećanja energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih vidova energije“, kojeg su u Nikšiću organizovale nevladine organizacije Ozon i Green home, u okviru aktivnosti regionalnog ekološkog pokreta BELLS.



Udruženje građana „OZON“ Nikšić je neprofitna, nestranačka, nevladina organizacija osnovana 16. septembra 2006. godine, na Međunarodni dan zaštite ozonskog omotača.

PROJEKTI NVO OZON

EVROPSKA PARTNERSTVA ZA LOKALNE ZELENE AGENDE

U okviru projekta „Evropska Partnerstva za Lokalne Zelene Agende“, koji Udruženje građana „OZON“ Nikšić realizuje u saradnji sa nevladinim organizacijama Milieukontakt International iz Amsterdama, koja je i nosilac projekta, KOCKA iz Skoplja i EDEN iz Tirane, projektni tim je učestvovao u više aktivnosti:

-Prvi regionalni trening za trenere (ToT) u Strugi, Makedonija, od 26-29. maja, na temu monitoring postignutih rezultata. Ovom treningu su u ime NVO Ozon prisustvovali članovi projektnog tima Anđelija Kovačević, koordinatorka projekta i Predrag Šekić, trener.

-Konferencija za novinare u Nikšiću, gdje je predstavnicima medija predstavljen koncept projekta i njegovi učesnici. Konferenciji za novinare pored Anđelije Kovačević, koordinatorke i Aleksandra Perovića, direktora NVO Ozon, prisustvovao je i g-din Stevo Muk, član projektnog tima Tehničke podrške civilnom društvu (TACSO).

-Treći partnerski sastanak u Pogradecu, Albanija, od 11-14. juna, tekuće godine. U okviru ovog događaja, organizovan je i trening za trenere (ToT) o medijaciji, na kom je učestvovao projektni tim NVO Ozon u sastavu Anđelija Kovačević, koordinatorka i Aleksandar Perović, trener.

-U toku je istraživanje potreba lokalnih zajednica Mojkovca, Ulcinja i Nikšića, na osnovu čije analize će se napraviti dalji plan aktivnosti.

Više informacija o projektu možete saznati na:

<http://ozonniksic.wordpress.com/category/european-partnership-for-local-green-agendas/>

Kontakt osoba: Anđelija Kovačević, koordinatorka za regionalne projekte

E-mail: andjelija.ozon@gmail.com



Sa konferencije za novinare, Nikšić



Trening o medijaciji, Pogradec, Albanija



Ovaj projekat je finansijski podržan u okviru IPA 2008 programa – Civil Society Facility (Program podrške civilnom društvu): Podrška partnerskim aktivnostima „Životna sredina, energetska efikasnost, zdravlje i bezbjednost na radu“

ŠKOLA URBANE EKOLOGIJE – II GENERACIJA

Program za II generaciju polaznika Škole urbane ekologije, završen je, kao i prethodne godine predavanjem prof.dr Milutina Lješevića, direktora ekoloških programa Evropskog centra za mir i razvoj UN i eksperta za ovu oblast. Završno predavanje o menadžmentu životne sredine svojim prisustvom i učešćem su uveličali doc.dr Miroslav Doderović, rukovodilac Odsjeka za geografiju Filozofskog fakulteta u Nikšiću i mr Luka Mitrović, direktor Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore i predsjednik Savjeta za zaštitu životne sredine Skupštine opštine Nikšić.



| 6

Program je realizovan u periodu od marta do juna 2010. godine i sem teorijskog djela, obogaćen je i parktičnim vježbama, kao i nastavom na terenu.

Predavanja interaktivnog karaktera organizovana su u prostorijama NVO Ozon, što se pozitivno odrazilo na aktivnost polaznika/ca.

Program za II generaciju je uspješno završilo 14 polaznika/ka, odabranih na konkursu, gdje se vodilo računa o institucionalnoj zastupljenosti, rodnoj ravnopravnosti i starosnoj strukturi.

Projekat Škola urbane ekologije, prati preporuke EU u vezi cjeloživotnog obrazovanja.

Predavači i polaznici su pohvalili koncept programa Škola urbane ekologije, pa je na organizatorima da i ubuduće zadrže visok nivo njegove realizacije.

Planirano je da se u saradnji sa Zavodom za školstvo program prilagodi kako bi se radilo na njegovoj akreditaciji od strane nadležne institucije. Ovo je veoma bitno jer je jedna od ciljnih grupa i nastavni kadar osnovnih i srednjih škola.

Projektni tim su činili Aleksandar Perović, rukovodilac i Milan Korać, koordinator.

Veliku pomoć prilikom koncipiranja i realizacije programa, NVO Ozon je imala od doc.dr Miroslava Doderovića, sa kojim se planira nastavak intezivne saradnje.



Sa posjete Arboretumu na Grahovu



Sa dodjele diploma

Više informacija o projektu, prezentacije i završne izvještaje možete pogledati na:

<http://skolaue.wordpress.com/>

Kontakt osoba: Milan Korać, koordinator programa za edukaciju i urbanu ekologiju

E-mail: milan.o3on@gmail.com



Projekat Škola urbane ekologije (I i II generacija) realizovan je u saradnji sa Službom menadžera opštine Nikšić, u dijelu implementacije Lokalnog ekološkog akcionog plana opštine Nikšić (LEAP).

AKTIVNOSTI NVO OZON

PREDAVANJE O ZAŠTIĆENIM VRSTAMA

Nikšić- Povodom obilježavanja 5. juna - Svjetskog dana zaštite životne sredine predstavnici NVO „Ozon” Milica Vujačić, koordinator za edukaciju i zaštitu biodiverziteta i Milan Korać, koordinator za edukaciju i urbanu ekologiju, održali su u OŠ „Ratko Žarić” predavanje na temu: „Zaštićene, rijetke i ugrožene biljne i životinjske vrste u Crnoj Gori”. Poseban akcenat je stavljen na teritoriju opštine Nikšić, kako bi se učenicima približila tematika i na što realniji način prenijela iskustva sa terena. Mali ekolozi su pokazali izuzetan nivo poznavanja zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta, a predavači su im pokazali i herbar sa velikim brojem primjeraka o kojima se pričalo, a koji je za ovu priliku ustupila Služba za zaštitu životne sredine opštine Nikšić.

| 7



Ovo je nakon obilježavanja globalne akcije „SAT ZA NAŠU PLANETU” (u saradnji sa Green home-om i WWF-om), druga aktivnost koju je NVO Ozon u saradnji sa nastavnicom Tanjom Korać, realizovala u toku drugog polugodišta školske 2009/10 godine u OŠ „Ratko Žarić”. Nakon razgovora sa malim ekolozima dogovoren je i nastavak saradnje za narednu školsku godinu.

Učenicima su uručeni namjenski poster i kolaži sa fotografijama sa obadviije zajedničke aktivnosti, kao i zastavica NVO „OZON”.

Ova aktivnost je realizovana u okviru kampanje „JA VOLIM MOJ NIKŠIĆ” i koristeći sopstvene resurse.



WED2010
WORLD ENVIRONMENT DAY - 5 JUNE
WANT SPACES ONE PLANET ONE FUTURE

Svjetski dan zaštite životne sredine - 5.jun, ove godine se obilježavao pod sloganom „MNOGE VRSTE. JEDNA PLANETA. JEDNA BUDUĆNOST”. Ovaj važni međunarodni datum obilježen je širom svijeta.

NOVI PROJEKAT NVO OZON

ŠKOLA EKOLOŠKOG AKTIVIZMA



Projekat Škola ekološkog aktivizma, predstavlja nastavak aktivnosti NVO „OZON” na jačanju kapaciteta organizacija civilnog društva koje djeluju u oblasti zaštite i unapređenja životne sredine.

Projekat ima za cilj stvaranje nacionalne watchdog mreže koja će imati važnu ulogu u vršenju građanskog monitoring

u lokalnim zajednicama.

Planirano je da se na konkursu koji će biti raspisan u mjesecu julu tekuće godine, odabere 10-15 predstavnica/ka ekoloških NVO iz različitih regija Crne Gore, koji će pohađati više treninga u vezi učešća javnosti u oblasti životne sredine, medijacije, praktične primjene Arhuske konvencije...

Takođe, polaznici će imati priliku da učestvuju u nacionalnoj kampanji „DA ŽIVIM U SMEĆU, NEĆU!!!”, koja će se realizovati u više opština u Crnoj Gori i čiji je cilj saniranje divljih deponija i promovisanje zakona o pravilnom upravljanju otpadom.



Izjave za medije

Program za I generaciju polaznika/ca Škole ekološkog aktivizma se sastoji od više treninga i panel diskusija, na kojima će učestvovati predstavnici relevantnih institucija iz oblasti životne sredine iz zemlje i regiona.

Projekat je sa 5.000 evra, finansijski podržalo Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine na Konkursu za raspodjelu sredstava NVO za 2010. godinu. Potpisivanje ugovora o poslovnoj saradnji je upriličeno u podgoričkom hotelu Ambassador, gdje su izjave za medije dali Ministar Gvozdenović, predstavnica Eko Centa Delfin iz Kotora, Ljilja Radunović i Aleksandar Perović iz NVO Ozon.

Kao završna aktivnost projekta planirana je dodjela nagrada „Zelena zvijezda”, koja će imati više kategorija. Žiri će biti sastavljen od predstavnika nadležnih institucija, univerziteta, nevladinih organizacija, privrednih subjekata i medija.

Ozonov IT tim je i za ovaj projekat, a u cilju postizanja prepoznatljivosti, uradio vizuelni identitet.

Više informacija o projektu Škola ekološkog aktivizma biće dostupno na:

<http://oznk.wordpress.com/>

Kontakt osoba: Aleksandr Perović, rukovodilac projekta

E-mail: aleksandar.ozon@gmail.com



Projekat Škola ekološkog aktivizma je dijelom finansijski podržan od Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine.

MREŽNE AKTIVNOSTI: SAVJET ZELENE AGENDE

POSJETA DELEGACIJE ZELENE AGENDE BiH

Nikšić- Udruženje građana „OZON“ Nikšić kao koordinator Savjeta Zelene agende Crne Gore, 18. i 19. juna, bilo je domaćin delegacije Zelene agende Bosne i Hercegovine, koju su činili predstavnici nevladinih organizacija „Sadnice Mira- Peace Trees“ iz Zavidovića i „Nove nade“ iz Višegrada.

U toku dvodnevnog rada u Nikšiću, domaćini su upoznati sa urađenim u lokalnim zajednicama u Bosni i Hercegovini, gdje se realizuje projekat Zelena agenda, a upriličen je i Forum NVO, gdje je akcenat stavljen na prekograničnu saradnju i povezivanje turističkih organizacija i privrednih subjekata dviju zemalja.



Delegacija Zelene agende BiH prije Nikšića je posjetila opštinu Mojkovac gdje je upriličen sastanak sa vrhom lokalne samouprave. Takođe, posjećena su i mjesta gdje su realizovani pilot projekti.

Delegacija Zelene agende BiH uručila je dva umjetnička djela i promotivne materijale, poklone opštine Zavidovići, predsjedniku opštine Mojkovac, g-dinu Mitroviću i direktoru NVO „OZON“, Aleksandru Peroviću.

Savjet Zelene Agende čine nevladine organizacije FORS Montenegro, Zeleni korak, ALD i Ozon i predstavlja neformalno tijelo čija je uloga podrška implementaciji projekta Zelene Agende u Crnoj Gori u cilju njegove održivosti.

Kontakt osoba: Milica Vujačić, koordinatorica Savjeta Zelene Agende Crne Gore

E-mail: milica.ozon@gmail.com

Više o projektu Zelena agenda na:

<http://greenagenda.net/>



Savjet Zelene Agende Crne Gore formiran je partnerstvu sa holanskom organizacijom civilnog društva Milieukontakt International iz Amsterdama i uz finansijsku podršku Ministarstva spoljnih poslova kraljevine Holandije.



JAVNO ZASTUPANJE

SPORNA SJEČA U TREBJESI

Nikšić- Po saznanju iz dnevnih novina da su radnici Elektroprivrede Crne Gore, kako je preneseno, iz bezbjedonosnih razloga i uz saglasnost lokalne samouprave izvršili sječu preko 100 stabala, u zaštićenom prirodnom predjelu Trebjesa, tim NVO Ozon je izašao na lice mjesta kako bismo utvrdili o čemu je zapravo riječ. Uvjerili smo se da je posječen veliki broj stabala u pravcu dalekovoda i konstatovali da je čudno da se o ovako velikom zahvatu nije obavijestila zainteresovana javnost od strane nadležnih organa lokalne samouprave, kao i da nijesmo dobili nikakva obavještenja o zahtjevu za procjenu uticaja na životnu sredinu za intervenciju u zaštićenom prirodnom predjelu Trebjesa.



Nakon snimanja terena, dana 21.06.2010. godine, a postupajući u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama i Arhuskoj konvenciji, poslali smo dopise Službi predsjednika opštine u kojem smo tražili informacije ko je i na osnovu čega dao saglasnost EPCG za sječu u Trebjesi, Službi za zaštitu životne sredine u kojem smo tražili da nas upozna kakva je zakonska procedura za izvođenje radova u zaštićenom prirodnom predjelu i Javnom komunalnom preduzeću, u kojem smo na uvid tražili zapisnik koji su uradili zaposleni u toj instituciji i informaciju šta će JKP kao institucija nadležna za gazdovanje Trebjesom uraditi ako se utvrde eventualne nepravilnosti. O svemu preduzetom obavjestili smo javnost.

Posle komunikacije sa Službom za zaštitu životne sredine saznali smo da ovaj organ lokalne samouprave nije dao nikakvu saglasnost Elektroprivredi Crne Gore za sječu u zaštićenom prirodnom predjelu, pa smo uputili još jedan dopis u kom smo predložili da se o ovom slučaju obavjeste nadležni inspekcijski organi kako bi se utvrdile činjenice i ukoliko se utvrde eventualne nepravilnosti procesuirali prekršioci zakonskih odredbi.

Udruženje građana „OZON“ Nikšić na osnovu raspoloživih podataka sumnja da potrebna procedura nije urađena na zakonom propisan način, te da su prekršene odredbe Zakona o zaštiti prirode (Sl. list Crne Gore, br. 51/08), Zakona o životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 48/08) i Odluke o stavljanju pod zaštitu Trebjese kao posebnog prirodnog dobra („Sl. list RCG -opštinski propisi“, br. 01/01, 06/01).

Očekujemo da nadležne institucije, ukoliko se utvrde nepravilnosti, pokrenu disciplinske i ostale potrebne postupke kako bi se eventualni prekršioci adekvatno sankcionisali, te spriječile zloupotrebe službenog položaja i protivzakonite intervencije u zaštićenim područjima.

Udruženje građana „OZON“ Nikšić će insistirati na utvrđivanju činjenica i redovno obavještavati javnost o svim preduzetim inicijativama i dobijenim informacijama.

Više informacija o spornom slučaju sječe u Trebjesi i sve poslate i dobijene dopise možete naći na:

<http://ozonniksic.wordpress.com/2010/06/24/sporna-sjeca-sume-u-trebjesii/>

PREDSTAVLJAMO BILJNE VRSTE

SRIJEMUŠ – MEDVJEĐI LUK (*ALLIUM URSINUM* L.)

Srijemuš ili **medvjedi luk** je rasprostranjen gotovo u cijeloj Evropi, M. Aziji, na Kavkazu, u Sibiru, na istoku do Kamčatke.

Cijela biljka ima karakterističan miris na luk. Lukovice 2-4 cm duge, na prelomu su bjeličaste ili žućkaste. Stabljika je uspravna, trouglasta ili potpuno okrugla, samo pri dnu sa listovima.

Najčešće se razvijaju po 2 lista koji su pljosnati, eliptično-lancetasti, ušiljeni, tanki, pri osnovi postepeno se sužavaju u 5-20 mm peteljku. Cvjetovi su dvospolni, ankinomorfn, skupljeni u cvast poput štita, koji je prije nego što procvjeta potpuno obavijen bjeličastim ovojem. Cvjetna drška je duga oko 2 cm. Plod je tobolac sa više čađavocrnih sjemenki koje raznose mravi.

Medvjedi luk nalazimo na svježim, hranjivim, rastresitim, bazičnim, neutralnim do umjereno kisjelim, humoznim, pjeskovitim, kamenitim ili slabo ilovastim zemljištima visoke produktivnosti od nizina pa do subalpinskog pojasa.

U nekim krajevima se koristi u narodnoj medicini. Vjeruje se da medvjed posle zimskog sna prvi dan jede samo medvjedi luk, kako bi pročistio organizam.

Mladi listovi, stabljike i lukovice služe kao salata, a ima primjenu i kao začinska biljka.



| 11



Ova aktivnost se realizuje u cilju promovisanja kampanje 2010-Međunarodna godina biodiverziteta, a u saradnji sa Službom za zaštitu životne sredine opštine Nikšić.

Postanite naši prijatelji



<http://www.facebook.com/ozon.niksic/>

Pratite nas i na

twitter -u

<http://www.twitter.com/ozonnk/>

<http://ozonniksic.wordpress.com/>

IZ MOG UGLA

GLOBALNO ZAGRIJAVANJE STIŽE U NAŠ GRAD

Piše: Suzana Gvozdenović

Podstaknuta velikim temperaturnim oscilacijama i vremenskim abnormalijama koje su se događale krajem 2009. i početkom 2010. godine u Crnoj Gori odlučila sam da pišem o globalnom zagrijavanju i klimatskim promjenama. Kao što znate, centralni i južni dio Crne Gore zimus je bio žrtva poplava koje su prouzrokovale veliku materijalnu štetu, a skoro smo bili svjedoci porasta temperature za nevjerovatnih 10°C u dva dana! Ovo su samo neki od brojnih primjera posljedica globalnog zagrijavanja u našoj životnoj sredini. Ali kako je do toga došlo?



| 12

Sve je počelo pronalaskom parne mašine i otvaranjem prvih fabrika krajem XVIII vijeka. Uslijedilo je širenje gradova i zlatno doba industrijske revolucije u XIX vijeku. A ono o čemu danas govorimo jesu negativne posljedice te revolucije. Bilo je potrebno određeno vrijeme da postanemo svjesni da se nešto dešava, ali problem je u tome što tek mali broj ljudi zna koliko će nam vremena trebati da ispravimo greške iz prošlosti. Predviđanja za budućnost nijesu nimalo optimistična, ali ako se odmah nešto učini po ovom pitanju veće su šanse da budućnost nećemo čekati u mraku.

U zadnje vrijeme se sve češće govori o ekološkoj revoluciji. Ekološki aktivisti širom svijeta zagovaraju promjene u društvu koje bi viziju čistije i zdravije planete približile stvarnosti. Pa, da li je ekološka revolucija moguća? Ja mislim da jeste, ali da bi se ona pokrenula potrebno je mnogo više rada. Ekološke organizacije moraju okupiti što više pristalica i povezati se na globalnom nivou. Iako podržavam ovu ideju, ipak mislim da je važnije fokusirati se prvenstveno na sredinu u kojoj živimo. Jer, „globalno počinje s lokalnim”. Zamislite samo što bi se desilo kada bismo se zajedno borili da riješimo ekološke probleme u svojim zajednicama! 10% trajno riješenih pitanja bi bio izuzetan rezultat. Vremenom bismo svi osjetili poboljšanje.

Trenutno u našoj zemlji postoji mnoštvo ekoloških problema koji čekaju bolje dane da budu riješeni. To se odnosi i na teritoriju opštine Nikšić. Kada bi upitali građane Nikšića koji je najveći ekološki problem ovog grada vjerujem da bi većina odgovorila da je to Željezara. To jeste veliki problem, ali ipak mislim da je najveći nehiđijena. Ove godine desio se veliki ekološki incident – grad je bio zatrpan otpadom zbog štrajka „komunalaca”. A što je najstrašnije, niko nije mario. Kao da je to najnormalnije stanje. Grad je naposljetku očišćen, ali to nije riješilo problem – ljudi i dalje bacaju otpatke po ulici ne shvatajući koliko štete time nanose gradu. Za njih je to svakodnevica. Za strance je to odraz naroda koji ode živi. Samo se nadam da stranci neće zalaziti na teritoriju Bistrice, jer bi imali o čemu da pričaju.

Pitanje je što možemo učiniti da bi stvari bile bolje? Najbolje je da krenemo od nas samih i da na taj način damo primjer drugima. Kao što nam je gospođica Svrkota u svom predavanju „Energetska efikasnost u gradovima” objasnila, postoje neke navike koje bi svako od nas mogao da promjeni i tako bez finansijskih ulaganja da pomogne postizanje našeg plemenitog cilja. Najvažnije, ali možda i najteže, jeste racionalizovati potrošnju. U potrošačkom društvu poput našeg sistem nas tjera da želimo sve više i više. Malo nas razmišlja o tome da li nam je ono što želimo zaista potrebno. Kada odgovorimo na to pitanje uvidjećemo da nam je za udoban život potrebno manje od 50% stvari koje posjedujemo! Manja potrošnja nužno znači i manje otpada. A kada govorimo o otpadu krajnje je vrijeme da naučimo da plastiku bacamo u žuti kontejner, papir u plavi, staklo u zeleni i metal u sivi. I ono što je trebalo da naučimo

kad smo bili mali – SMEĆE SE NE BACA NA ULICU.

Racionalizacija se ne odnosi samo na materijalne stvari, već i na struju i vodu koju trošimo. Često ostavljamo svijetlo i aparate uključene iako nam nijesu potrebni ili ostavljamo otvorene slavine duže nego što bi trebalo. Osim toga, prilikom opremanja kuće/stana neophodno je obratiti pažnju na karakteristike uređaja koje kupujemo (poželjno je kupovati proizvode energetske klase A koji smanjuju potrošnju, a samim tim i emisiju štetnih gasova u atmosferu). Takođe, zamjena običnih sijalica štednim, kao i maksimalno korišćenje dnevne svjetlosti su stvari koje značajno doprinose smanjenju potrošnje električne energije. Znatno skuplja, ali na duže staze isplativija varijanta jeste ugrađivanje sistema za solarno grijanje u naše domove. Ovo su tek neke od stvari koje mogu pomoći u borbi protiv globalnog zagrijavanja.

I na kraju, dobro bi bilo podsjetiti se da život u skladu s prirodom čini dobro našem zdravlju i zdravlju ljudi koje volimo, a to je ono što bi trebalo da nam bude na prvom mjestu. Jer, što će nam silno bogatstvo ako nemamo ono što je najbitnije – psihičko i fizičko blagostanje?

(Autorka je polaznica II generacije programa Škola urbane ekologije)



Tekst je završna aktivnost polaznica/ka programa Škola urbane ekologije i reflektuje lični stav o nekoj od obrađivanih tema.



Molimo Vas da ukoliko to nije neophodno ne štampate e-bilten „EKOLOG” i tako podržite kampanju „SAČUVAJMO NAŠE ŠUME”. HVALA.

Redakcija